

Studenti z ciziny přinesli miliardu

Mladá fronta DNES | 17.9.2015 | Rubrika: Ekonomika | Strana: 6 | Autor: Martin Petříček, Martina Rasch | Téma: Matematicko fyzikální fakulta

České vysoké školy lákají stále větší počet studentů ze zahraničí. Školné platí však jen každý sedmý z nich.

PRAHA Kdyby všichni zahraniční studenti platili školné ze své kapsy, vydělaly by si veřejné univerzity loni okolo sedmi miliard korun. Díky poplatkům za studium v cizím jazyce si vysoké školy vylepšily rozpočty aspoň o miliardu. Přes polovinu získala Univerzita Karlova.

Počet zahraničních studentů na českých vysokých školách rok od roku roste. Vysokoškolský index má nyní pětkrát víc cizinců než v roce 2000. Z celkového počtu 308 tisíc studentů, kteří studují na některé z veřejných univerzit, jich z ciziny pochází přes 34 tisíc. Nejčastěji jde o mladé lidi ze Slovenska, Ruska a Ukrajiny.

Jen každý sedmý zahraniční student však za své vzdělání platí školné. Ostatním jsou hrazeny ze státního rozpočtu, a to ve stejné výši jako českým studentům. Stačí, aby splnili jedinou podmínku: jejich výuka musí probíhat v češtině. Platby z rozpočtu jsou podstatně nižší než sumy, které by studenti museli vytáhnout z účtů.

Stát za peníze českých daňových poplatníků nechává v tuzemsku bez dalších podmínek vystudovat cizince.

„Státem placené studium cizinců je vlastně jakási forma státních exportních dotací. V případě kvalitních studentů to bude skoro jistě ekonomicky i jinak výhodné,“ říká ekonom Daniel Münich z CERGEEI.

Brněnská Masarykova univerzita si dokonce nechala vypracovat analýzu, co Česku přinášejí studenti ze Slovenska, kteří tvoří více než polovinu cizinců studujících na českých veřejných školách. A vyplynulo z ní, že se vyplatí. Částka, kterou studenti v zemi nechají, převyšuje platby, které za studium platí státní kasa. Podle studie přinesou české ekonomice nejméně 650 milionů korun za rok.

Problém však podle Daniela Münicha spočívá v tom, zda jsou všichni zahraniční studenti dobří a zda všichni opravdu poctivě studují.

„Je totiž dost dobře možné, že některé slabší školy, tváří v tvář demografickému poklesu, berou jakoukoliv duši laxního zahraničního studenta, protože na ni mohou od státu dostat normativ, a navíc se o ně nemusí moc starat,“ myslí si Münich.

Univerzity shodně tvrdí, že zahraniční studenti jsou pro ně velkým přínosem, a to nejen z finančního hlediska. Vytvářejí totiž kosmopolitní prostředí a obohacují univerzitní život.

„Smysl je být mezinárodní a jednou z důležitých cest k tomuto cíli je získat talentované studenty, kteří dříve nebo později budou naši univerzitu nějakou formou ve světě reprezentovat,“ vysvětluje Stanislav Veselý z Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze.

Zavedení školného jen pro zahraniční studenty by navíc podle ministerstva školství bylo nezákonné. „Zpoplatnění studia v českém jazyce zahraničním studentům současná legislativa neumožňuje a dle právních analýz by bylo v rozporu s Listinou základních práv a svobod,“ říká mluvčí ministerstva Klára Bílá.

Studenti ze zemí Evropské unie by mohli po případném zavedení školného Česko žalovat u Evropského soudu. A diskriminační by podle ministerských právníků bylo zavedení školného za studia v českém jazyce také u cizinců ze zemí mimo Evropskou unii. Jediným řešením by mohlo být zavedení školného pro všechny studenty bez výjimky, Češi by pouze mohli mít oproti cizincům stanovené jisté benefity. Ostatně stejná pravidla platí i v jiných zemích Unie, například na Slovensku. Čechů tam ve slovenštině studuje přes pět tisíc a ani oni školné neplatí.

Univerzity se tak aspoň snaží přilákat co nejvíc studentů, kteří si školné zaplatí sami. A podle rostoucích čísel se jim to daří. Pětice pražských veřejných vysokých škol například rozjela letos projekt Study in Prague, který propaguje studium v Praze na zahraničních veletrzích. Některé fakulty navíc spolupracují se zahraničními agenturami, které jim pomáhají s propagací v zahraničí a se zajišťováním činností spojených s přijímacím řízením.

„Státem placené studium cizinců je jakási forma státních exportních dotací.“ Daniel Münich, ekonom CERGE